

Podplukovník ing. Jaromír Ulič

PŘÍPRAVA *teritoriálních štábů*

Dlouholetá tzv. „ocelová koncepce“ rozvoje našeho národního hospodářství zatlačovala do pozadí a způsobila vážné zaostávání kromě řady resortů i tehdy tzv. neproduktivních oblastí, zejména vzdělání, vědy, kultury, výzkumu apod.

Dnes jsou tyto primitivní představy víceméně překonány a zejména soustavě vzdělání, vědy a výzkumu se dostává nového postavení. Negativní následky dlouhotrvajících deformací se však velmi výrazně projevují dále jak na všech úsecích řízení naší společnosti, tak i v oblasti vojenské.

1. K současnému stavu teoretické připravenosti územních vojenských štábů

Nově postavené úkoly ČSLA při zabezpečování obrany a ochrany státního území budou především spočívat ve zvýšených požadavcích na plánování, řízení a plnění úkolů, souvisejících s celkovým pojetím obrany země a z toho vyplývajících opatřeními a odborně metodickými povinnostmi ke stranickému, státnímu i hospodářskému orgánům a některým společenským organizacím.

Celý tento proces, po uskutečnění organizačních změn v důsledku nového státoprávního uspořádání našeho státu, ovlivní podstatně i požadavky na přípravu vojenských funkcionářů a štábů, předurčených k řešení a zabezpečování úkolů na úseku teritoriální problematiky v rámci celého branného systému a ve vojenské oblasti zvláště.

Protože u štábů a vojsk PVOS jsou specifické podmínky, často zcela odlišné od pozemních teritoriálních štábů, nebudu otázky tohoto směru rozebírat.

Operační příprava teritoriálních štábů současného pojetí a z hlediska plnění stanovených úkolů je v počátečním stadiu. Při cvičeních a různých prověrkách se ukazuje, že ve znalostech a jednotném chápání úkolů a funkce teritoria, zejména v podmínkách nenadálého napadení a v jejich aplikaci, je řada nedostatků, které by mohly mít nepříznivý vliv na celkové plnění úkolů teritoriálních štábů, zejména v počátečním období války.

Nepříznivá situace v připravenosti teritoriálních štábů je poplatná především dřívějšímu pojetí kádrové politiky, kdy se lidé přímo z civilu, bez potřebných zkušeností dávali na vysoké funkce a do vysokých hodností a to od okresního stupně až po MNO a nebylo jim umožněno získat potřebné teoretické vzdělání ani vojenskou zkušenost. Tito funkcionáři pak často řešili práci lokálně bez potřebné vojenské průpravy a v mnohých případech i bez všeobecného a odborného vzdělání, svoje znalosti rozvíjeli jen v určitých směrech a režimem práce nevytvářeli potřebné podmínky pro zvyšování komplexní připravenosti svých podřízených.

Systém přípravy dosud postrádá účinné motivační ukazatele a to jak hmotné, tak i morální, které by samy vzbuzovaly potřebu získat nové znalosti z teorie a praxe. Všechny stupně teritoriálního velení opomíjely propojení mezi přípravou a připraveností, hodnocením, výběrem a rozmísťováním kádrů podle společných kritérií a to je jedna z hlavních příčin zaostávání teritoriálních štábů za štáby polního velení, které se promítaly jako výrazné chyby zejména

- a) v systému školení a teoretické přípravy,
- b) v systému velitelské přípravy,
- c) v nízké úrovni praktických vojenských zkušeností a návyků.

ad a) **Ve vojenských školách** nejsou zatím důstojníci systematicky plně připravováni pro komplexní práci v teritoriálních štábech.

Pro správné stanovení náplně, způsobu a forem školení vojáků z povolání ve školách a kursech s teritoriální problematikou je nezbytné ujasnit si dosa-
vadní stav jejich teoretické připravenosti.

Současný kádrový stav vojáků z povolání na úseku vojenských správ okresního a krajského stupně a z části i MNO je v mnohém odlišný od celkového kádrového stavu vojáků v ČSLA. Odlišnosti jsou zejména ve věkovém složení, ve způsobech vstupu do armády, v úrovni vojenského a všestranného vzdělání a v jejich vojenské praxi.

Uvedené odlišnosti mají své kořeny ve zrodu a vývoji ČSLA a ve zvláštnostech její výstavby zejména v letech 1949—1953.

Současná úroveň odborného vojenského vzdělání důstojníků a jejich vojenská praxe v oblasti velení a práce ve štábech je na úseku vojenských správ na nízké úrovni. Jen necelých 5 % důstojníků má vysokoškolské vzdělání (včetně politického aparátu), což je hluboko pod celoarmádním průměrem, který přibližně činí 21 %. Vojenská učiliště absolvovala jen asi 25 % důstojníků, krátkodobé zdokonalovací nebo kvalifikační kurzy 67,1 % důstojníků. Většina těchto kursů byla ovšem úzce zaměřena na problematiku organizačně doplňovací a mobilizační služby. Naprostá většina důstojníků, kteří pracují na vojenských správách, je schopna plnit svoje úkoly převážně jen charakteru evidenčního a doplňovacího a v tomto systému práce jsou zapracováni (např. 38,3 % nikdy na jiném úseku armády nepracovalo). Tato situace do značné míry souvisí i se způsobem, jakým se tito teritoriální funkcionáři stali důstojníky z povolání. Pouze 21,4 % se stalo důstojníky z povolání vyřazením z vojenského učiliště, 23,3 % stranickým nábořem podle § 37, 13,2 % povoláním

do armády podle § 39, 25,7 % převodem z bývalého rotmistrovského sboru nebo sboru praporčíků a zbytek 16,4 % se stal důstojníky jinými způsoby.

Průměrný věk těchto funkcionářů na vojenských správách je asi 43 let, zatímco celarmádní průměr dosahuje pouze kolem 37 let.

Vzhledem k novým nárokům na vzdělání důstojníků budoucích vojenských velitelství porostou požadavky na vysokoškolské vzdělání. Současná věková struktura důstojníků vojenských správ již znemožňuje získat vojenské vysokoškolské vzdělání v normálních způsobech studia. Důstojníci z vojenských správ, kteří splňují věkovou hranici pro přijetí do VA AZ, je jen 2,8 %. Z nich ovšem větší část nesplňuje podmínky další.

Na MNO, z celkového počtu generálů a důstojníků nemá vysokoškolské vzdělání asi 42 %. Z toho počtu je 62 % mladších 45 let a generálů a důstojníků ve věku kolem 45 let až 75 % je bez vysoké školy. Stav je takový, že asi 27 % všech náčelníků skupin, oddělení a vyšších náčelníků MNO neabsolvovali vysokou školu.

U vojenských okruhů je situace poněkud příznivější.

Závěry z takto stručně vyjádřeného stavu teoretické připravenosti důstojníků zařazených na teritoriálním úseku musíme brát v úvahu při řešení komplexní přípravy v příštích letech a při zabezpečování rozšířené funkční působnosti teritoriálních orgánů.

ad b) **Služební (velitelská) příprava** vojáků z povolání je všeobecně v ČSLA kritizována jak z hlediska jejího obsahu, tak i forem a způsobů jejího provádění. To ukazuje i průzkum z první poloviny roku 1968 na MNO, kde z 1 047 dotázaných důstojníků i teritoriálního velení bylo se současnou služební přípravou spokojeno pouze 10 %, částečně spokojeno (spokojeno s výhradami) 70 % a 20 % důstojníků vyjádřilo naprostou nespokojenost.

Podle dílčího, namátkového průzkumu na stupních okruhů a krajských vojenských správ jsou názory na nynější systém služební přípravy podobné.

Hlavní příčiny nespokojenosti a přednášených výhrad jsou v tom, že dosavadní systém služební přípravy nezabezpečuje dobrou připravenost pro plnění úkolů za války (70 % dotázaných), nesplňuje předpoklady pro odbornou přípravu (65 %) a nezabezpečuje ani dobrou přípravu pro výkon mírové funkce (60 %).

Dosavadní služební příprava se řídí každoročně vydávanými směrnici pro operační, bojovou a politickou přípravu na výcvikový rok a směrnici Sm-oper-2 z roku 1961. Časový rozvrh služební přípravy pro průměrného příslušníka teritoriálního štábu má rozsah asi 420 plánovaných hodin a spolu s účastí na operačních cvičeních a jiných zvláštních zaměstnáních představuje zhruba 25 % celkového pracovního času.

Přesto, že vyčleněná doba by měla vytvářet dostatečné podmínky pro pochopení základních principů ideové, operační a taktické, metodické i odborné přípravy a výchovy k vědeckému řízení dostává se dosavadní systém služební přípravy, zejména na teritoriálním úseku, do rozporu s požadavky na připravenost k plnění teritoriálních funkcí a s požadavky koncepční a normotvorné práce s využitím všech prvků vědeckosti.

Hlavní příčiny malé účinnosti dosavadního systému služební přípravy jsou v tom, že na jednotlivých stupních velení i na pracovištích jsou školení na stejné úrovni funkcionáři s nestejným všeobecným a odborným vzděláním, v různé připravenosti vedoucích funkcionářů a přednášejících, v problémech, které vznikají s vydáváním a zabezpečováním potřebného množství studijních fondů

a pomůcek a nakonec i v příliš decentralizovaném systému, který nedovoluje využívat nejmodernější vyučovací metody a výukové pomůcky.

Nebývalý rozvoj vědních oborů a různých odborných kategorií nedovoluje uplatňovat zastaralou zásadu, že náčelník školí své podřízené v celém rozsahu, ale vyžaduje pro školení stále více specialistů nebo expertů.

Všechny tyto a řada dalších problémů vyžaduje revidovat současné formy služební přípravy a sladit je s potřebami rozvoje vojenství a s požadavky, které vyplývají ze soudobého pojetí funkce teritoria.

ad c) Úroveň praktických vojenských zkušeností a návyků

Požadavky na plnění úkolů zejména v počátečním období války budou vyžadovat okamžitou reakci velení na zásadní zvraty v situaci. Tato činnost vyžaduje nejen potřebné teoretické vzdělání, ale klade mimořádné nároky na stmelenost činnosti, zkušenosti, pracovní návyky a značný vojenský rozhled jednotlivých pracovníků i kolektivů teritoriálních štábů.

Základním předpokladem k získání zkušeností a návyků v podmínkách ČSLA je delší praktická činnost ve vojscích a polních štábech, kde metodika základní štábní činnosti je dostatečně rozpracována a kde se důstojníci naučí rychle reagovat na nově vzniklé situace.

Z tohoto hlediska není ve všech teritoriálních štábech uspokojivá situace. Např. na stupních okres a kraj asi 38 % důstojníků nastoupilo službu přímo z civilu bez jakýchkoliv vojenských zkušeností, 25 % prošlo prací u vojsk do 3 let, do 6 let asi 37 %.

Důstojníci, kteří získali určitou praxi ve vojscích, byli zařazováni převážně na stupni četa nebo rota a jen nepatrná část měla možnost získat návyky a rozhled v praktické činnosti na stupni útvar nebo svazek.

Dosavadní pojetí praxe ve vojscích a štábech, zejména z hlediska správného pochopení systému velení, požadavků vojsk a získání návyků při řízení, realizaci úkolů apod. nemá na úseku teritoria MNO více než 44 % generálů a důstojníků a to i v rozhodujících funkcích (např. více než 56 % náčelníků správ, 41 % náčelníků oddělení a asi 50 % náčelníků skupin). Na okruzích je situace značně lepší.

Tato skutečnost svědčí na jedné straně o zapracovanosti teritoriálních funkcionářů v mírové problematice převážně administrativního a evidenčního charakteru, ale na druhé straně o velmi nízké úrovni celkově vojenské odborné připravenosti pro nové úkoly zejména za války.

Teoretická příprava i štábní a velitelská praxe je v teritoriálních orgánech složitá.

Nové podmínky pro práci teritoriálních orgánů a požadavky vyvolané novým státoprávním uspořádáním, zvýrazněním funkce armády v branném systému a zaváděním nových systémů velení budou vyžadovat přijmout rázná opatření ke zvýšení připravenosti teritoriálních funkcionářů.

Tato opatření si vyžádají přehodnotit:

- dosavadní systém i obsahovou náplň školení v internátních školách a kursech; do nich budeme zařazovat nejen teoretické předměty, ale i metodiku štábní práce;

- dosavadní strukturu i obsahovou náplň služební (velitelské) přípravy a zabezpečení jejího centrálního řízení na všech stupních teritoriálního velení.

2. Některé návrhy přípravy příslušníků vojenských teritoriálních štábů

Celá koncepce přípravy vyžaduje, abychom vycházeli především

- z úkolů a perspektivní výstavby vojenských teritoriálních útvarů, útavů, zařízení a orgánů a štábů;
- stavu připravenosti důstojníků v teritoriálních orgánech a štábech;
- kvalifikačních požadavků na jednotlivé funkce a z dosavadního systému kádrové práce;
- kapacitních možností vojenských škol i štábů.

Vzhledem k tomu, že současný kádr vojáků z povolání na úseku teritoria tvoří absolventi starého školského systému a vojáci ze stranických a jiných náborových akcí, bude nutné souběžně s rozvojem nového systému vzdělání zvyšovat připravenost dnešních důstojníků na řešení současných i perspektivních požadavků služby v teritoriálních orgánech a štábech. Vycházíme z toho, že základem kvalifikace pro všechny obory činnosti vojáků z povolání je všeobecné a odborné vzdělání, které musí být pojato tak, aby jim dalo základy k tvůrčímu myšlení, umožňovalo stále samostatně studovat, prohlubovat a případně přizpůsobovat nebo i měnit kvalifikaci v souladu s potřebami rozvoje vědy, techniky a vojenství.

Příprava generálů a důstojníků na úseku teritoria bude mít proto řadu forem, z nich hlavní budou:

- a) příprava ve školách (v řádném, mimořádném, postgraduálním nebo postmaturitním studiu),
- b) služební příprava,
- c) mimoškolní příprava.

ad a) Příprava ve školách

Na vysokých vojenských školách probíhá výuka ve dvou směrech:

- v roce 1967 zahájili výuku podle nového školského systému, který má připravit důstojníky do funkcí velitelů čet a rot;
- z dřívějšího systému školení dokončují studium posluchači, kteří po ukončení školy jsou předurčení jako velitelé útvarů nebo pro štábní funkce a probíhá řada forem postgraduálního studia a krátkodobých kursů.

V prvním případě (první posluchači ukončí studium v letech 1971 nebo později) půjde z hlediska výuky o teritoriální problematice pouze o informativní přednášky s cílem seznámit posluchače posledních ročníků se základními vojenskopolitickými problémy obrany státu, teritoriální problematiku zaměřenou především na vojenskou oblast a v praktických zaměstnáních na řízení a vedení boje s nepřátelskými výsady, odstraňování následků po úderech ZHN, při přesunech na zabezpečování regulace, sjízdnost a zpevňování komunikací, organizaci spojení a velení apod.

V druhém případě, ve vyšších ročnících, zejména vševojskové fakulty a ve velitelských směrech vyšších akademických kursů bude nezbytné výuku teritoriální problematiky rozšířit nejméně na 40 i více hodin se zaměřením na zvládnutí základních otázek teoretické i praktické činnosti na teritoriu. Téma-

ta bude třeba upravit podle situace a celkového zaměření výuky různých speciálních směrů.

Pro důstojníky mající vzdělání na úrovni vojenského učiliště, případně jiných kursů navrhuji **formu kvalifikačních kursů** různého zaměření i délky, přibližně pro 80–100 důstojníků ročně.

Tyto kursy by trvaly pět měsíců a jejich cílem bude rozšířit vojenské znalosti vcelku a v určených speciálních oborech (podle zaražení) dosáhnout vysokoškolského rozhledu.

Kvalifikační kursy teritoriálního úseku mohou být zaměřeny do těchto hlavních směrů:

- operačního,
- mobilizačního a doplňovacího,
- materiálně technického.

Kromě těchto základních směrů bude vhodné zabezpečovat, zejména cestou druhů vojsk, při odborných učilištích, krátkodobé kursy pro specialisty (spojovací, chemické, ženijní, zdravotní apod.),

Rámcový návrh organizace kvalifikačních kursů:

- kursy budou připravovat příslušníky vojenských úřadů na stupni okres, oblastního vojenského velitelství, výjimečně vojenského okruhu;
- pro jeden běh (3 měsíců) vytvořit tři třídy po 14–16 posluchačích;
- zahájení kursů připravit od podzimu 1970 při některém vojenském učilišti;

—přibližný počet pevných hodin v týdnu 24, délka trvání 20 týdnů, tj. cca 480 vyučovacích hodin (snížený počet pevných hodin dává předpoklady pro široké samostatné studium vzhledem k různé připravenosti posluchačů).

Rozsah, zaměření i směry specializace těchto kvalifikačních kursů budeme volit diferencovaně podle stupňů teritoriálního štábu (okres, oblastní velitelství apod.) a podle jejich struktury a působnosti, které budou stanoveny. Z nově utvořených orgánů vyjdou také požadavky na specializaci. V každém případě však bude nutné již v průběhu roku 1969 tento kurs organizačně zabezpečit a připravit výukové programy a materiály.

Vzhledem k tomu, že v teritoriálních orgánech na stupni okres a kraj je v současné době bez vysokoškolského vzdělání ve věku od 38 do 47 let přibližně 900–1 000 důstojníků, počítáme s kvalifikačními kursy zhruba do roku 1980.

S cílem rozšířit a doplnit znalosti zásad problematiky obrany a ochrany státního území a zdokonalit funkcionáře teritoriálních štábů ve znalosti taktiky a operačního umění, použití zbraní hromadného ničení a ochrany proti nim, oblasti teorie řízení a velení a připravovat důstojníky a generály pro vedoucí, pedagogické a vědecké funkce, zejména na úrovni MNO, pro vědecká výzkumná pracoviště a vojenské akademie bude zřízen ve VA AZ **Vyšší akademický kurs teritoriální** a zabezpečeno **studium vědecké aspirantury**.

Systém organizovaného studia příslušníků teritoriálních orgánů a štábů ve školách a kursech by se takto měl stát teoretickou přípravou každého důstojníka, která dává předpoklady pro systémový způsob myšlení, schopnost prohlubovat účinnost dosavadních forem a metod práce, pochopit rozvoj vědeckotechnické revoluce a práce na vědeckovýzkumných pracovištích.

ad b) Služební příprava důstojníků a generálů v teritoriálních orgánech a štábech

Jako součást zaměstnání měla by služební příprava vycházet z obecného cíle udržet, prohlubovat a rozvíjet vědomosti získané ve školní, mimoškolní a samostatné přípravě a získávat pracovní návyky pro výkon teritoriálních štábních i velitelských funkcí jak v míru, tak zejména pro válečné zařazení.

V jednotlivých druzích příprav pak diferencovat podle:

- válečného předurčení,
- funkčního zařazení,
- stupně připravenosti a odbornosti.

Cílem návrhu na úpravu dosavadních forem i náplně služební přípravy je **postupné vytvoření systému cyklické přípravy** teritoriálních funkcionářů, který by byl diferencován podle funkčního zařazení a zabezpečoval by pravidelný růst znalostí při využití nejmodernějších forem, způsobů i metod školské soustavy; dále pak pomocí tohoto způsobu přípravy neustále rozvíjet, zejména u řídících pracovníků, schopnost k samotnému tvůrčímu myšlení.

Podstatou cyklické přípravy je její rozpracování do pravidelně se opakujících dlouhodobých cyklů, v nich se chce, při maximální efektivnosti, dosáhnout vzestupu v poznání nových otázek operačních, materiálně technických a zásobovacích, společenského rozvoje a problémů velení a řízení a předat nové poznatky získané při rozpracovávání branného systému. Konkrétní náplň teoretické přípravy bude třeba vytyčovat vždy na období jednoho cyklu.

Systém cyklické přípravy by probíhal na třech základních úrovních:

- velitelé okruhů, náčelníci správ MNO, jejich zástupci a náčelníci štábů;
- náčelníci oddělení MNO, VO a velitelé oblastních velitelství a jejich zástupci;
- náčelníci skupin, důstojníci specialisté a vedoucí starší důstojníci a ostatní.

Základem cyklické přípravy je nové pojetí politické, operační a odborné přípravy a zavedení nového druhu přípravy k velení a řízení. U některých stupňů (MNO a VO) bude potřeba organizovat specifickou přípravu pro práci na této úrovni. Přitom navrhuji nejdříve postupně realizovat **operační a odbornou přípravu** z počátku, vzhledem k novému brannému systému ČSSR, v jednoročních (pro rok 1970 a 1971) a nejpozději ve dvouročních cyklech v trvání 10 pracovních dnů (2 týdny) mimo pracoviště a podle kapacit rozšířit v příštích letech (nejdříve však od roku 1972) tento cyklus o další druhy příprav. Do té doby může probíhat politická příprava v dosavadních formách, specifická příprava po správách MNO a vojenských okruzích, příprava k velení a řízení v informačních kursech ÚDA a postgraduálních kursech ve VA AZ a VPA KG.

Navrhovaný systém cyklické přípravy vytváří předpoklady pro zlepšení dosavadního stavu, klade však nové nároky na obsahové, metodické a organizační usměrnění všech orgánů zapojených do jejího zabezpečení a realizace. Celý systém (to je jeho prvořadá přednost) bude vyžadovat, aby byl odborně a metodicky řízen z jednoho místa a aby se na jeho realizaci podíleli především připravení lektori z vojenské akademie, případně i experti z MNO a jiných resortů.

Vzhledem k návaznosti na školský systém bude třeba řídit cyklickou přípravu z jednoho centra na MNO s těmito funkčními povinnostmi:

- jednotné vedení a usměrňování po stránce pedagogické, obsahové i organizační;
- operativní spolupráce s odbornými složkami MNO a podřízenými štáby;
- aktivní kontakt s katedrami VA AZ, VPA, případně s VzÚ-401;
- vyhledávání kontaktů s organizacemi a lektory mimo ČSLA;
- zkoumání metodiky školení a sestavování pokynů pro jednotné učební programy;
- vyhodnocování efektivity cyklické přípravy a zajišťování studijních fondů, materiálního zabezpečení apod.

Za obsahovou náplň jednotlivých příprav na úseku teritoria by v tomto systému odpovídala odborná pracoviště MNO a GŠ.

OBSAH, FORMY A METODY CYKICKÉ PŘÍPRAVY

a) Operační příprava teritoriálního velení

Navrhují obsahově zaměřit operační přípravu na problémy doktrinního charakteru, na otázky operačního umění, zásady vedení bojové činnosti pravděpodobným nepřítelem při napadení našeho státu, na řízení ozbrojených sil při obraně a ochraně teritoria podle specifických podmínek našeho státu a na principy branného systému ČSSR jako celku. Přitom položit důraz na rozvíjení tvůrčího myšlení, zkoumání podstaty jevů a na správnou aplikaci získaných vědomostí v praxi.

Operační přípravu teritoriálních štábů dělíme na

- obecnou operační přípravu,
- aplikovanou operační přípravu.

Obecná operační příprava by proporcionálně obsahovala všechny odbornosti, včetně technického a materiálně zásobovacího charakteru tak, aby se stala solidním teoretickým základem pro teritoriální funkcionáře.

Formy obecné operační přípravy jsou přednášky, besedy, semináře, filmy a ukázky.

— **Aplikovaná operační příprava** zajišťuje přípravu pro konkrétní výkon funkce, a to při zachování principu zastupitelnosti a možnosti náhrady ve funkci válečného zařazení. Náplň a formu aplikované přípravy (především ke stmelení štábů) stanoví velitelé nebo náčelníci; je vhodné centrálně ji plánovat asi 2 dny v roce podle potřeb pracovišť.

Pro všechny teritoriální štáby je vhodné plánovat nejméně dva až tři dvou až třídní štábní nácviky a jednou v roce štábní nebo velitelsko-štábní cvičení. Dvou — třístupňové teritoriální velitelsko-štábní cvičení plánovat jednou za 2—3 roky a pro teritoriální štáby a orgány branného systému jednou za 2—3 roky a pro teritoriální štáby a orgány branného systému jednou za 3—4 roky součinností mezipříslušných cvičení, zejména na stupních MNO, federální a národních vlád. Kromě zaměstnání mohou jednotliví náčelníci plánovat další vlastní opatření, ovšem s přihlédnutím k ostatním součinnostním úkolům.

Současně s realizací navrhovaného systému cyklické přípravy zrušit dosavadní velitelská a odborná shromáždění u MNO, VO a dalších teritoriálních štábů a v rámci cyklu vyhradit pro operační přípravu zhruba 4 dny podle specializací.

b) Odborná příprava

Odborná příprava zabezpečuje prohlubování a získávání znalostí o nových druhích zbraní, bojové technice a nejdůležitějších materiálech od všech druhů vojsk a služeb, včetně jejich taktického a operačního využití, a předmětů bojové přípravy. Je zaměřena na získání návyků v používání techniky, zabezpečování provozů a znalostí jejich takticko-technických dat a používání v bojové činnosti.

Rozsah a obsah odborné přípravy navrhuji rozdělit do dvou hlavních směrů

- všeobecnou odbornou přípravu,
- speciální odbornou přípravu.

Všeobecná odborná příprava umožňuje všem vojákům z povolání získávat základní technické znalosti a zásady použití nových druhů zbraní, bojové techniky a dalších prostředků, které byly v poslední době zaváděny do výzbroje, nebo se s jejich zavedením do teritoriálních útvarů a zařazení počítá v nejbližší době.

Školit jak formou teoretického seznámení, tak i formou poznání zbraní, techniky i jiných materiálů. Školení organizovat centrálně spolu s obecnou operační přípravou (v rámci uváděných 10 výukových dnů — podle potřeby) v délce přibližně 3 dnů podle specializací.

— Speciální odbornou přípravu zaměřit především na zdokonalování znalostí různých vojenských specialistů v teritoriálních štábech a organizovat v rámci cyklické přípravy u těch směrů, které jsou charakteristické pro zavádění bojové techniky a prostředky do teritoriálních vojsk a útvarů v trvání 2 dnů.

Nácviky k udržení návyků v některých předmětech bojové přípravy, zejména střelecké přípravy, používání PCHO jednotlivce, zdravotnické přípravy, navrhuji řešit v rámci cyklu k ujednacení výcviku nebo z hlediska zvládnutí nových prostředků PCHO, ručních zbraní apod. přibližně v délce jednoho dne z 10 navrhovaných výukových dnů cyklické přípravy. Ostatní nácviky si řeší náčelníci podle potřeb pracovišť.

Shrnu-li návrhy na cyklické školení teritoriálních funkcionářů na stupni MNO, VO a oblastních velitelství, zaměřené v počátku na operační a odbornou přípravu dostanu tuto strukturu jednoho cyklu:

— 4 i více dnů — pro operační přípravu zahrnující především všeobecnou přípravu teritoriálních štábů;

- cca 3 dny — nebo méně pro všeobecnou odbornou přípravu;
- cca 2 dny — nebo méně pro speciální odbornou přípravu;
- 1 den — k udržování návyků v některých předmětech bojové přípravy.

Toto hrubé rozdělení jednoho cyklu služební přípravy upravíme podle stupně připravenosti posluchačů jednotlivých běhů cyklu, podle velitelského stupně a podle vydaných směrnic nebo rozkazů upřesňujících služební přípravu.

Obsahovou náplň a strukturu politické a specifické přípravy pro řízení a velení navrhuji řešit v rámci cyklické přípravy v průběhu roku 1971 po získání zkušeností ze služební přípravy organizované cyklickým systémem a po konečné úpravě organizační struktury branného systému ČSSR podle nového státoprávního uspořádání.

c) Do mimoškolní přípravy zařadíme funkcionáře teritoriálních štábů především s cílem získat zkušenosti ať již v různých štábech, technických nebo

zdravotnických provozech, civilních zařízeních nebo ve vědeckých výzkumných nebo jiných ústavech.

Tuto mimoškolní přípravu teritoriálních funkcionářů budou řešit především jednotliví odborní náčelníci.

•

Základ připravenosti příslušníků teritoriálních štábů je v teoretickém školení získaném ve vojenských školách a kursech opřeném o seriózní všeobecné vzdělání. Nejlepší praxi a návyky pro velitelskou i štábní práci můžeme v současné době získávat především v polních štábech.

Důležitou otázkou v teoretické i praktické přípravě teritoriálních funkcionářů, zejména z hlediska zvyšování kvalifikace a celkové úrovně připravenosti, budou stále více hrát motivační ukazatelé vyjádřené především kvalifikačními kritérii při hodnocení a rozmísťování kádrů.

Proto navrhuji z hlediska současného stavu připravenosti teritoriálních funkcionářů řešit doplnění teoretického vzdělání a zvýšení praktické připravenosti podle uvedených forem u všech důstojníků teritoriálního velení, kteří zaostali za požadovanou kvalifikací. Nové důstojníky do teritoriálních vojsk a štábů zařazovat až po získání požadovaného všeobecného a vojenského vzdělání a praktických návyků ve velení a štábní práci a spravedlivým hodnocením organizované školní i služební přípravy s náročnými motivačními stimuly vést příslušníky teritoriálních štábů k tomu, aby drželi krok s vývojem, který přináší vědeckotechnická revoluce.

Přípravu funkcionářů PVOS řešit podobným systémem, ovšem obsahovou náplň a strukturu školení přizpůsobit konkrétním požadavkům.